

Araç Kiralama Sektöründe Yeni Dönem: Yeni Yönetmelik ve Yeni Oyun Kuralları

I. Giriş

Motorlu Kara Taşıtlarının Kiralanması Hakkında Yönetmelik (“**Yönetmelik**”) 15 Ağustos 2026 tarihli ve 33341 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanmıştır. Yönetmelik ile kiralama faaliyetlerinin merkezi bir düzenleme ve denetim rejimine bağlanması, sözleşme ilişkilerinin standartlaştırılması ve sektördeki uygulamaların daha sıkı bir denetim çerçevesine alınması hedeflenmektedir. Yönetmelik ayrıca ilan ve aracılık modellerini doğrudan düzenleyerek platformları kiralama ekosisteminin denetlenen aktörleri arasına dâhil etmektedir.

Bu bilgi notunda, Yönetmelik’in öne çıkan düzenlemeleri ele alınmaktadır.

II. Yönetmelik’in Dayanağı, Amacı, Düzenleme Alanı, Kapsamı ve Kapsam Dışı Haller

1. Yönetmelik’in Dayanağı

Yönetmelik; 1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi, 6585 sayılı Perakende Ticaretin Düzenlenmesi Hakkında Kanun ve 6563 sayılı Elektronik Ticaretin Düzenlenmesi Hakkında Kanun’a dayanılarak hazırlanmış olup motorlu kara taşıtı kiralama faaliyetlerini bütüncül ve merkezi bir düzenleme ve denetim rejimine bağlamayı amaçlayan kapsamlı bir ikincil düzenleme niteliğindedir. Yönetmelik ile Ticaret Bakanlığı’nın (“**Bakanlık**”), hem perakende ticaret faaliyetlerini hem de elektronik ticaret kapsamındaki platform faaliyetlerini düzenleme yetkisini kullandığı görülmektedir.

2. Amaç ve Genel Düzenleme Alanı

Yönetmelik’in amacı, 1. madde uyarınca, motorlu kara taşıtı kiralama faaliyetlerine ilişkin usul ve esasları belirlemektir. Yönetmelik;

- Gerçek veya tüzel kişi tacirler ile esnaf ve sanatkârların motorlu kara taşıtı kiralama faaliyetlerini,

- Motorlu kara taşıtı kiralama yetki belgesinin verilmesi, tadili ve iptalini,
- Motorlu kara taşıtı kiralama bilgi sisteminin ("**Bilgi Sistemi**") kurulması ve işletilmesine ilişkin usul ve esasları,
- Motorlu kara taşıtlarının kiralama sırasında işletme ve kiracının hak ve yükümlülüklerini,
- Elektronik ortamda yapılan ön ödemeli rezervasyon ve kiralamaları,
- İlan platformları ve aracı platformların yükümlülüklerini,
- Haksız ticari uygulamalara dair düzenlemeleri,
- Motorlu kara taşıtı kiralama ilanlarına ilişkin ilke, kural ve yükümlülükleri ve
- Motorlu kara taşıtı kiralamalarına ilişkin Bakanlık, yetkili idare ve diğer ilgili kurum ve kuruluşların görev, yetki ve sorumluluklarını düzenlemektedir.

3. Kapsamı ve Kapsam Dışı Kalan Faaliyetler

Yönetmelik'te yer verilen kavramlar düzenlemelerin temelini oluşturduğu için öncelikle bu kavramları açıklığa kavuşturmak gerekir. Yönetmelik'in 4. maddesinin 1. fıkrasının (g) bendi uyarınca "işletme", motorlu kara taşıtı kiralamasıyla iştigal eden esnaf ve sanatkâr işletmelerini, ticari işletmeleri ve ticaret şirketlerini ifade etmektedir. Aynı maddenin (h) bendinde ise "kira sözleşmesi", işletmenin tasarruf yetkisini haiz olduğu motorlu kara taşıtını belirli bir süre ve bedel karşılığında kiracının kullanımına bırakmasına dayanan sözleşme olarak tanımlanmıştır. Bu tanımlar birlikte ele alındığında, Yönetmelik kapsamındaki kiralama faaliyetinin; kiralamaya konu taşıt üzerinde tasarruf yetkisine sahip olan bir işletme tarafından, yetki belgesine bağlı olarak yürütülen bir faaliyet olarak kurgulandığı anlaşılmaktadır.

Ticari faaliyet kapsamında motorlu kara taşıtı kiralama faaliyeti, yetki belgesi olmaksızın yürütülemeyecektir. Yetki belgesi için aranan şartlar, sektörü belirli bir ölçek ve organizasyon yapısına yönlendirmekte; asgari araç sayısı, tescil, hibrit/elektrikli araç şartı, sigorta ve mesleki yeterlilik gibi yükümlülükler kurumsal bir modeli teşvik etmektedir.

Bununla birlikte Yönetmelik yalnızca izin ve yapısal şartları düzenlemekle sınırlı kalmamakta; kira sözleşmesinin içeriğine ve kiralama süreçlerine de ayrıntılı müdahalelerde bulunmaktadır. Asgari sözleşme unsurları, ön bilgilendirme yükümlülüğü, depozito sınırlamaları ve kayıt saklama yükümlülükleri birlikte

değerlendirildiğinde, kiralama faaliyetinin sıkı bir denetim çerçevesine alındığı görülmektedir.

Yönetmelik'in 2. maddesinin 2. fıkrası uyarınca aşağıdaki kiralamalar kapsam dışı bırakılmıştır:

- i. uzun süreli kiralamalar (aynı kiracıya tek seferde veya kesinti bulunmayan dönemler halinde otuz gün veya daha uzun süreyle verilen motorlu kara taşıtı kiralama hizmeti),
- ii. kiracısı tüketici olmayan kısa süreli kiralamalar (aynı kiracıya tek seferde veya kesinti bulunmayan dönemler halinde en fazla yirmi dokuz gün süreyle verilen motorlu kara taşıtı kiralama hizmeti),
- iii. paylaşımlı kiralamalar (fiziki olarak karşı karşıya gelinmeksizin internet sitesi, mobil site/uygulama üzerinden üyelik sözleşmesi kapsamında başlatılan ve sonlandırılan, genellikle bireysel kullanıma yönelik olarak dakikalık veya saatlik verilen ve kiralamaya konu taşıtın sabit teslim noktalarına bağlı kalınmaksızın ortak bir taşıt havuzundan serbestçe teslim alınabildiği ve iade edilebildiği motorlu kara taşıtı kiralama hizmeti)
- iv. kamp taşıtı kiralamaları

III. Yönetmelik'te Düzenlenen Başlıca Yükümlülükler

1. Yetki Belgesi Alma Yükümlülüğü

Yönetmelik'in 5. maddesi kapsamında, yetki belgesi almadan ticari faaliyet kapsamında motorlu kara taşıtı kiralama faaliyetinde bulunulamayacaktır.

Yönetmelik'in 6. maddesinde ise, yetki belgesi almak için gerekli şartlar düzenlenmiştir. Buna göre yetki belgesi alacak kişi bakımından; (i) gelir veya kurumlar vergisi mükellefi olunması, (ii) meslek odasına kayıtlı olunması, (iii) meslek odası ve vergi kayıtlarındaki faaliyet konuları arasında motorlu kara taşıtı kiralama faaliyetinin bulunması, (iv) iş yerinin yetkili satıcılık, sigortacılık, yol yardım ve çekici hizmetleri ile lastik ve aksesuar satışı gibi faaliyetler dışında mesleki ya da ticari faaliyet veya ikamet amacıyla kullanılmaması, (v) başvuruda bulunan motorlu kara taşıtı kiralama sorumlusunun on sekiz yaşını doldurmuş olması, en az ilköğretim mezunu olması, iflas etmemiş veya iflas etmiş olsa bile 9/6/1932 tarihli ve 2004 sayılı İcra ve İflas Kanunu hükümlerine göre itibarının yerine gelmiş olması, ilgili maddede öngörülen adli sicil şartlarını taşıması, mesleki yeterlilik belgesine sahip olması gerekir.

Yönetmelik ayrıca, işletmenin kiralamaya konu taşıtlarının nitelikleri ile ilgili de bir kısım şartlar getirmiştir. Buna göre, işletmenin kiralamaya konu taşıtlarının Bilgi Sistemi'ne kaydedilmiş olması, ağır hasar kayıtlı olmaması, muayene geçerlilik süresinin dolmamış olması, zorunlu mali sorumluluk sigortasının bulunması, büyükşehir belediyesi olan illerin nüfusu otuz bini geçen ilçelerinde, birinin Türkiye'de üretilmesi koşuluyla en az ikisinin hibrit veya yalnızca elektrikli motorlu kara taşıtı olmak üzere, en az beşi işletme adına tescilli ve kalanı kiralama yoluyla temin edilebilen asgari on adet; nüfusu otuz bini geçmeyen ilçeler ile büyükşehir belediyesi olmayan illerde faaliyet gösterilmesi halinde ise en az ikisi işletme adına tescilli olmak üzere kalanı kiralama yoluyla temin edilebilen asgari beş adet olması, klasik olanlar hariç olmak üzere model yılına göre altı yaşın üzerinde olmaması ve elektrik motorlu taşıtlarda üç yüz bin, diğer taşıtlarda ise yüz seksen bin kilometreyi aşmamış olması, ağır hasar kayıtlı olmaması, muayene geçerlilik süresinin dolmamış olması gerekmektedir.

Bu şartlar, Yönetmelik'in sektörü yalnızca izin rejimine bağlamadığını; aynı zamanda belirli bir sermaye, filo yenileme ve operasyon kapasitesine sahip işletme modeline de yönlendirdiğini göstermektedir.

2. Kira Sözleşmesi Düzenleme Yükümlülüğü

Yönetmelik'in 10. maddesi uyarınca işletme ile kiracı arasında yazılı olarak veya elektronik ortamda kira sözleşmesi yapılmalı ve sözleşmenin bir nüshası taşıt tesliminden önce işletme tarafından kiracıya verilmeli veya elektronik ortamda gönderilmelidir. Sözleşmenin kurulmasından önce işletme tarafından kiracıya elektronik ortamda veya yazılı olarak ön bilgilendirmede bulunulmalıdır. Yönetmelik, kira sözleşmesinde yer alması gereken zorunlu bilgi ve unsurları da asgari düzeyde belirlemekte olup kira sözleşmelerinin bu unsurları içerecek şekilde düzenlenmesi gerekmektedir.

Sözleşmenin aracı bir platform üzerinden kurulması durumunda ön bilgilendirmenin yapılmasından ve sözleşmenin kiracıya gönderilmesinden işletme ile aracı platform müştereken sorumludur. Fakat bu durumda aracı platformun sorumluluğu, işletmenin kendisine ilettiği bilgi ve belgelerin kiracıya tam ve doğru aktarılmasıyla sınırlıdır.

İşletme, yazılı veya elektronik ortamda kira sözleşmesinin kurulmasından önce kiracıya ve kiralama şartlarına ilişkin kontrollerini yapmakla yükümlüdür. Sözleşmenin kurulmasından sonra haklı bir sebep olmaksızın işletme tarafından kiralamadan

vazgeçilemez. Yazılı olarak veya elektronik ortamda kiracıdan uzatma onayı alınmasına rağmen yeni bir sözleşme yapılmaması durumunda, kira süresinin aynı hüküm ve şartlarla uzadığı kabul edilecektir.

Son olarak, işletmeler, aracı platformlar ve ilan platformlarına getirilen bir yükümlülük olarak kira sözleşmeleri ile kiralamaya ilişkin diğer belge ve formlar, işlem veya sözleşme tarihinden itibaren beş yıl boyunca doğru ve eksiksiz olarak saklanmalı ve incelemeye hazır bulundurulmalıdır.

3. Ön Ödemeli Rezervasyonlara Dair Yükümlülükler

Yönetmelik'in 11. maddesi uyarınca ön ödemeli rezervasyonlarda işletme tarafından kiracının onayı alınmak suretiyle rezervasyon formu düzenlenmeli ve bu formun bir nüshası, onayın alındığı ve ön ödemenin yapıldığı tarihte elektronik ortamda kiracıya iletilmelidir. Bu formda asgari olarak yer verilmesi gerekenlere de Yönetmelik'te düzenlenmiştir.

İşletme, rezervasyonun kiracı tarafından onaylanmasından hemen önce, rezervasyon onayının ön ödeme yükümlülüğü anlamına geldiği hususunda kiracıyı açık ve anlaşılır şekilde bilgilendirmekle yükümlüdür. Bu bilgilendirmenin yapılmaması durumunda, kiracı rezervasyonla ve ön ödeme yapmakla bağlı olmayacaktır.

Ön ödemeli rezervasyonlarda taşıt, rezervasyon formunda belirtilen tarih, saat ve yerde kiracıya teslim edilmelidir. İşletme, haklı bir sebep bulunmadıkça bu yükümlülüğün yerine getirilmesinden kaçınamaz veya rezervasyonu iptal edemez.

Kiracı ise rezervasyonun yapıldığı gün içinde, herhangi bir gerekçe göstermeksizin kiralama tarihini, saatini ve yerini veya kiralanacak taşıtın segmentini değiştirebilir ya da rezervasyonu iptal edebilir. Kural olarak, bu şekilde gerçekleştirilen iptaller nedeniyle kiracıdan herhangi bir bedel talep veya tahsil edilemez.

Ancak iptalin teslim saatinden önceki yirmi dört saat içinde gerçekleştirilmesi durumunda bu bedelsiz iptal kuralı uygulanmaz. Bu durumda işletme, rezervasyon formunda belirtilmiş olması koşuluyla, kiracıdan en fazla bir günlük kira bedeli tutarında iptal bedeli talep ve tahsil edebilir.

Rezervasyon formunda belirtilen tarih ve saatte taşıtın kiracı tarafından mazeret belirtilmeksizin teslim alınmaması durumunda kiralamaya konu taşıt, bir ila altı günlük kiralamalarda en az on iki saat, yedi gün ve üzeri kiralamalarda en az bir gün süreyle başka bir kiracıya kiraya verilemez. Bu sürelerle uyulmadan taşıtın başka bir kiracıya kiraya verilmesi durumunda, kira ve diğer hizmet bedelleri ile depozitonun kesintisiz iadesine ilişkin iş ve işlemler, taşıtın yeniden kiraya verildiği tarihi izleyen yedi gün içinde yerine getirilmesi gerekmektedir. Bu bekleme sürelerinin sonuna kadar mazeret belirtilmeksizin taşıtın teslim alınmaması durumunda işletme tarafından, ön ödeme tutarından kira sözleşmesinde belirtilen tutar veya oranda kesinti yapılarak rezervasyon iptal edilebilmektedir. Bu durumda kesinti tutarı, bir ila altı günlük kiralamalarda bir günlük, yedi gün ve üzeri kiralamalarda üç günlük kira bedelinden fazla olamaz. Kesintiden sonra kalan kira ve diğer hizmet bedelleri ile depozitonun iadesine ilişkin iş ve işlemler, iptal tarihini izleyen yedi gün içinde yerine getirilir.

Son olarak, ön ödemeli rezervasyonun bir aracı platform üzerinden yapılması hâlinde formun düzenlenmesi ve kiracıya iletilmesinden işletme ile birlikte aracı platform da müştereken sorumludur.

4. Taşıt Teslimi ve İadesine Dair Yükümlülükler

Yönetmelik'in 12. maddesi uyarınca kiralanan taşıt, işletme tarafından kira sözleşmesine uygun şekilde kiracıya teslim edilmelidir. Rezervasyon formunda belirtilen segmentte bir taşıtın teslim tarihi ve saatinde mevcut olmaması veya kiralamaya hazır bulunmaması durumlarına dair de nasıl bir yöntem izlenmesi gerektiği aynı maddede detaylı şekilde düzenlenmiştir.

Taşıtın teslimi ve iadesi sırasında mevcut hasar ve arızaları gösteren belgelerin de düzenlenerek bir nüshasının kiracıya fiziken veya elektronik ortamda iletilmesi gerekmektedir.

Kira sözleşmesinde açıkça belirtilen durumlar dışında, taşıtın kararlaştırılan teslim tarihinden ve saatinden önce iadesi kiracıdan talep edilemeyecektir.

5. Kira Bedeline, Diğer Hizmet Bedellerine ve Depozitoya Dair Düzenlemeler

Yönetmelik'in 13. maddesi uyarınca işletme, kira bedeli ile birlikte Yönetmelik hükümlerine aykırı olmayan ve kira sözleşmesinde yer verilen diğer hizmetler için kiracıdan hizmet bedeli talep ve tahsil edilebilir.

- Kira ve diğer hizmet bedelleri, işletme veya aracı platform tarafından banka ve kredi kartı ile ön ödemeleri kartlardan, havale veya elektronik fon transferi yoluyla ya da Bakanlıkça belirlenen diğer yöntemlerle tahsil edilebilir.
- Yönetmelik'te öngörülen asgari kilometre sınırlarına uymak kaydıyla farklı kira bedelleri belirlenebilir. Kilometre aşımı durumunda işletme tarafından ilgili maddede belirtilen hususlara göre kiracıdan ek hizmet bedeli talep ve tahsil edilebilir.
- Ayrıca, taşıtın farklı bir yerden teslim alınması veya iade edilmesi ve sözleşmeye ek sürücü eklenmesi hâllerinde, Yönetmelik'te belirtilen esaslara göre ek hizmet bedeli talep edilebilir.
- Kiracı ve sözleşmeyle belirlenen ek sürücü, yalnızca kira bedelini ödemek suretiyle taşıtın kasko, işletme güvencesi ve zorunlu mali sorumluluk sigortasından yararlanır. Bunlardan yararlanılması başka bir şart veya bedele bağlanamaz.
- Kira dönemine ilişkin, geçiş ücreti ve enerji tamamlama gibi nedenlerle, bunların tutarı ile sözleşmede belirtilen ve işletme tarafından belgelendirilen ek maliyet tutarları dışında kiracıdan herhangi bir bedel talep ve tahsil edilemez.
- Kiracı tarafından talep edilmesi durumunda, hızlı geçiş sistemi işletme tarafından bedelsiz olarak kiracının kullanımına sunulur. Kira süresi içinde hızlı geçiş sisteminin kullanılması durumunda işletme tarafından kiracıdan geçiş ücreti talep ve tahsil edilebilir.
- 1 saate kadar taşıt iadesi gecikmelerinde kiracıdan herhangi bir bedel talep ve tahsil edilemez.
- Bakanlık, işletme tarafından verilen hizmetler karşılığında alınan hizmet bedellerinin üst sınırlarını belirlemeye yetkilidir.

Yönetmelik'in 14. maddesi uyarınca;

- İşletme tarafından taşıt sınıfına göre kiracıdan 6 gün ve altındaki kiralamalarda en fazla 3 günlük, 7 ila 29 günlük veya haftalık kiralamalarda ise en fazla 7 günlük kira bedeli tutarında depozito alınabilir. Kiracının, kira sözleşmesinde onayının alınması ve tahsilattan önce bilgilendirilmesi koşuluyla, kira ve diğer hizmet bedellerinin

ödenmemesi/eksik ödenmesi durumunda, ödenmeyen kira ve diğer hizmet bedelleri, geç teslim süresine bağlı ilave kira ve diğer hizmet bedelleri ile kilometre aşım bedeli, taşıtın iadesinden sonra ortaya çıkan kira dönemine ait otoyol ve köprü geçiş ücretleri ve diğer kural ihlali bedelleri, enerji tamamlama gideri, kiracının kusuru nedeniyle taşıtta meydana gelen ve kasko veya işletme güvencesi kapsamı dışında kalan hasar ve zararlar depozitodan karşılanacaktır.

- Kiracıdan depozito olarak çek, senet, teminat mektubu, kefaletname veya benzeri borç doğurucu belge alınamayacaktır.
- Depozitonun iadesine ilişkin iş ve işlemler, kira sözleşmesinin sona erdiği ve taşıtın iade edildiği tarihi izleyen 7 gün içinde yerine getirilecektir.
- Taşıt tesliminde kolayca tespit edilmesi mümkün olmayan arıza veya çizik ve göçük gibi hasarlar ile olağan kullanımdan kaynaklanan ve kabul edilebilir sınırlar içinde kalan aşınma ve yıpranmalar nedeniyle depozitodan kesinti yapılamaz ve kiracıdan herhangi bir bedel talep ve tahsil edilemeyecektir.

6. Hasar Rejimine Dair Düzenlemeler

Yönetmelik, kiracının korunmasını güçlendiren ayrıntılı bir hasar rejimi getirilmiştir. Buna göre, kiracıdan hasar veya arıza bedeli talep edilebilmesi, hasarın ve maliyetinin yetkili ve bağımsız bir ekspertiz raporuyla belgelendirilmesine bağlı olup işletmenin personeli veya bağlantılı kişilerce hazırlanan raporlar ispat aracı olarak kullanılamayacaktır. Teslim ve iade belgesi düzenlenmeyen kiralamar ile iade belgesinde yer almayan hasar ve arızalar için kiracıdan bedel talep edilemeyecek; fiziki olarak karşı karşıya gelmeksizin yapılan iadelerde ise taşıtın sözleşmeye uygun şekilde bırakılmasından sonra meydana gelen zararlardan kiracı sorumlu tutulamayacaktır.

Kiracıdan kaynaklanmayan zararlar için onarım masrafı, değer kaybı veya kira kaybı gibi bedeller tahsil edilemeyecek; tarafların anlaşması bulunmadıkça değer kaybı talebi ancak sigorta tahkim kararı veya ilam niteliğindeki başka bir karara dayanabilecektir. Ayrıca işletme, belirli ağır trafik ihlalleri, kasten verilen zararlar, taşıtın kusurlu şekilde yetkisiz kişilerin kullanımına bırakılması ve yasa dışı faaliyetlerde kullanılması gibi sınırlı istisnalar dışında, kiracı ve ek sürücünün hasardan doğan mali sorumluluğunu güvence altına almakla yükümlü olacaktır.

Bu rejimi tamamlayacak şekilde işletmelerin, kiracıların hasar ve arızaları her an kolayca bildirebilmesini sağlayan sürekli ve erişilebilir bir internet veya telefon altyapısı kurması da zorunlu tutulmaktadır.

7. İşletmelerin Diğer Başlıca Yükümlülükleri

Yönetmelik'in 17. maddesi uyarınca;

- Kiralanan taşıtın cinsine göre geçerli ve uygun sınıf sürücü belgesi ibraz etmeyen kişilere taşıt kiralanamayacaktır.
- Rezervasyonun kiracı tarafından iptal edilmesi durumunda, kira ve diğer hizmet bedelleri ile depozitonun; alt segment bir taşıt teslim edilmesi durumunda ise farka ilişkin tüm bedellerin iadesine ilişkin iş ve işlemler, rezervasyonun iptal veya taşıtın teslim tarihini izleyen yedi gün içinde yerine getirilmesi gerekmektedir.
- Kiralama hizmeti, işletmeden veya üçüncü kişilerden ek sigorta, kasko, hasar güvencesi gibi herhangi bir mal veya hizmet alma şartına bağlanamayacaktır.
- Kira süresi içinde taşıtın periyodik bakımının gerekmesi durumunda, taşıt bakımı işletme tarafından yaptırılacaktır ve bakım süresi, herhangi bir bedel talep edilmeksizin kira süresine eklenecektir.
- Trafik ve kiracı güvenliği ile mevsim şartlarının gerekli kılması halinde kış lastiği; kiracı tarafından taşıt tesliminden en az iki gün önce talep edilmesi halinde uygun nitelik, standart ve hijyen şartlarına sahip çocuk bağlama sistemi sağlanacaktır.
- Kira sözleşmesinde açıkça belirtilen koşulların gerçekleşmesi nedeniyle kira sözleşmesinin işletme tarafından tek taraflı feshedilmesi durumunda, fesih kararı gecikmeksizin yazılı veya elektronik ortamda kiracıya bildirilecektir.
- Mesleki yeterlilik belgesine sahip olmayan kişiler motorlu kara taşıtı kiralama sorumlusu veya danışmanı olarak istihdam edilemeyecektir.
- Kiracının makul karar verme yeteneğini azaltan, ekonomik davranış biçimini önemli ölçüde bozan ve normal şartlarda taraf olmayacağı bir ticari ilişkinin tarafı olmasına sebep olan, haksız veya hukuka aykırı ticari uygulamalarda bulunulamayacaktır.
- Kiracıdan kaynaklanmadığı açıkça belli olan ve sürüş ve taşıt güvenliğini veya kiracının can güvenliğini etkileyecek nitelikte olan hasar ve arızalarda, kiracının bildirim üzerine işletme tarafından mümkün olan en kısa sürede kiracıya eş değer bir ikame taşıt tahsis edilecektir. Mümkün olmaması durumunda, hasar ve arızanın

meydana geldiği gün dâhil olmak üzere, kalan kira süresine ilişkin kira ve diğer hizmet bedelleri ile depozitonun iadesine ilişkin iş ve işlemler, hasar veya arızanın meydana geldiği tarihi izleyen yedi gün içinde yerine getirilecektir.

8. İlan Platformları ile Aracı Platformlar İçin Getirilen Yükümlülükler ve Haksız Ticari Uygulamalara Dair Düzenlemeler

Yönetmelik'in 18. maddesi, ilan platformları ile aracı platformlar için de birtakım yükümlülükler getirmiştir:

- İşletmenin üyeliğinin veya kaydının yapılmasından ve yenilenmesinden önce Bilgi Sistemi üzerinden yetki belgesi kontrolü yapmak ve yetki belgesine sahip olmayan işletmenin üyeliğine veya kaydına izin vermemek.
- İşletmenin yetki belgesi numarasının ve yetki belgesindeki işletme adının gerçek kişinin tam ad ve soyadı veya tam ad ve soyadının/soyadlarının baş harflerinin ve tüzel kişinin unvanının ilanlarda gösterilmesini sağlamak.
- İşletmenin ilana konu her bir taşıta ilişkin ilan verme yetkisinin bulunduğunu, ilanı yayımlamadan önce Bilgi Sistemi üzerinden doğrulamak.
- İlanlara ilişkin talep ve şikâyetlerin internet tabanlı iletişim yöntemlerinden en az biri ve telefon aracılığıyla iletebilmesi için müşteri hizmetleriyle iletişim imkânı sunmak. Bu talep ve şikâyetlerin etkin şekilde yönetilerek sonuçlandırılmasını sağlamak.
- Piyasa yapısını bozucu veya tüketiciyi yanıltıcı ilanları önlemeye yönelik tedbirleri almak.
- İşletmeler, elektronik ortamdaki ilanlarında taşıtın markası, ticari adı, cinsi, tipi, model yılı ve enerji türüne, donanım, segment ve kilometre bilgilerine ve detaylı görsellerine yer vermek, yanıltıcı bilgi ve belgelere yer vermemek ve taşıtın havalimanı, tren garı veya otobüs terminalinde teslim edileceğinin belirtildiği ancak işletmenin ilgili alanlarda merkez veya şubesinin bulunmadığı durumlarda, ilanın kolayca görünür bir yerinde bu hususu belirtmek.
- Yönetmelik'in 19. maddesinde de örnekleri sayılan haksız ticari uygulamalarda bulunmamak.

Uygulamada sıklıkla karşılaşılan haksız ticari uygulamaların açıkça yasaklandığını belirtmek ve bu kapsamdaki düzenlemelerin detaylarını paylaşmak isteriz. Yönetmelik'in

19. maddesinin birinci fıkrasına göre ilan platformu ve aracı platformların, hizmet sunduğu işletmelerin ticari faaliyetlerini önemli ölçüde bozan, makul karar verme yeteneğini azaltan veya belirli bir kararı almaya zorlayarak normal şartlarda taraf olmayacağı bir ticari ilişkinin tarafı olmasına sebep olan uygulamalarının haksız olduğu kabul edilmektedir.

Bununla birlikte, Yönetmelik'in 19. maddesinin ikinci fıkrasında haksız ticari uygulama kabul edilen durumlar olarak; kiracı tarafından iletilen ve kiralama işlemi için gerekli olan bilgilerin işletmeye zamanında ve eksiksiz olarak iletilmemesi, işletme tarafından sunulan mal ve hizmetlerin kiralama sürecinde doğrudan veya dolaylı olarak aynı elektronik ortam üzerinden bir bedel karşılığında kiracıya sunulması, işletme tarafından sunulmayan mal ve hizmetlerin işletme tarafından sunuluyormuş gibi veya bu yönde izlenim oluşturacak şekilde sunulması, işletme ve kiracıdan elde edilen verilerin aracılık hizmetlerinin sunulması ve geliştirilmesi dışında işletmelerle rekabet amacıyla veya işletme ve kiracının önceden yazılı ya da elektronik onayı olmaksızın pazarlama/reklam/iletişim/promosyon ve benzeri faaliyetlerde kullanılması, kiralama bedellerinin aracı platformun tasarrufuna girdiği ve taşıtın kiracıya teslim edildiği tarihten itibaren beş iş günü içinde işletmeye eksiksiz ödenmemesi (kiracının ödemeye itiraz ettiği haller hariç), işletmenin kampanyalı mal veya hizmet sunmaya ya da herhangi bir kişiden mal veya hizmet temin etmeye zorlanması, ticari ilişki koşullarının açık, anlaşılır ve kolay erişilebilir bir aracılık sözleşmesiyle belirlenmemesi, aracılık sözleşmesinin işletme aleyhine geçmişe etkili olarak değiştirilmesi, sunulmayan veya türü ve bedeli sözleşmede belirtilmeyen hizmetler için işletmeden bedel alınması, sözleşmede nesnel ölçüt bulunmaksızın veya kamu kurumlarına ya da adli mercilere başvurusu nedeniyle işletmeye sıralamada geriye düşürme, hizmet kısıtlama, askıya alma veya sonlandırma gibi yaptırımlar uygulanması, işletmenin ticari ilişkilerinin, alternatif kanallardan mal veya hizmet sunmasının ya da reklam faaliyetlerinin kısıtlanması, kiracı tarafından sözleşmeye uygun şekilde iptal edilen kiralama işlemleri için işletmeden hizmet bedeli alınması ve bu uygulamalara imkân veren hükümlere aracılık sözleşmesinde yer verilmesi örnek niteliğinde sayılmıştır.

Görüldüğü üzere, ilan platformlarına ve aracı platformlara getirilen yükümlülüklerle, kiraya veren kişilerin, işletme sıfatını ve geçerli yetki belgesini ilan öncesinde ve üyelik süresince düzenli olarak kontrol eden, ilan verme yetkisini Bilgi Sistemi üzerinden teyit eden ve yanıltıcı veya yetkisiz ilanları otomatik veya manuel mekanizmalarla engelleyen bir operasyonel yapı tesis etmesi gerekmektedir.

IV. Yürürlük

Yönetmelik 1 Ocak 2027 tarihinde yürürlüğe girecek olup kademeli bir geçiş takvimi öngörülmüştür:

- 1 Ocak 2027 itibarıyla faaliyette olan işletmeler, faaliyetlerine devam edebilmek için 1 Temmuz 2027'ye kadar yetki belgesi almalıdır.
- Yönetmelik'in yayımlandığı tarihte vergi veya meslek odası kaydı bulunan ya da kiralama faaliyetini belgeleyen ve başvuruya kadar kesintisiz faaliyette kalan mevcut işletmeler için ilgili işletme sahibi veya temsilcileri bakımından Yönetmelik'in 6. maddesinde yer alan yaş, eğitim, iflas ve belirli mahkûmiyet şartları aranmayacaktır.
- Yönetmelik'in yürürlüğünden önce ilan platformları veya aracı platformlar ile işletmeler arasında kurulmuş sözleşmeler 1 Temmuz 2027'ye kadar Yönetmelik'e uyumlu hâle getirilmelidir.
- Mevcut işletmeler bakımından asgari taşıt sayısı ve yaşı, kilometre sınırlarının yer aldığı Yönetmelik'in 6. maddesi ile güvenlik standartlarının yer aldığı Yönetmelik'in 15. Maddesinin ikinci fıkrasında yer alan düzenlemeler bu Yönetmelik'in yürürlüğe girdiği tarih itibarıyla motorlu kara taşıtı kiralama faaliyetine ilişkin vergi veya meslek odası kaydı bulunan ya da motorlu kara taşıtı kiralama faaliyetinde bulunduğunu belgeleyen ve yetki belgesi başvurusunun yapıldığı tarihe kadar faaliyetine kesintisiz devam eden işletmeler hakkında 1 Ocak 2028'e kadar uygulanmayacaktır.
- İlan platformlarının ve aracı platformların yetki belgesi ve ilan verme yetkisi kontrollerine ilişkin yükümlülükleri 1 Ocak 2028'e kadar uygulanmayacaktır. Bu Yönetmelik'in yürürlüğe girdiği tarihten önce ilan platformlarına veya aracı platformlara üye olan ya da kayıt yaptıran işletmelerin 1 Ocak 2028'e kadar yetki belgesi almamaları durumunda üyeliklerine son verilir ya da kayıtları silinir.

Bakanlık, geçiş hükümlerinde öngörülen süreleri bir yıla kadar uzatmaya yetkilidir.

V. Sonuç

Sonuç olarak, Yönetmelik motorlu kara taşıtı kiralama sektörünü yalnızca şekli yükümlülükler bakımından değil, faaliyet modeli, sözleşme yapısı ve gelir kurgusu

açısından da köklü biçimde dönüştürmeyi hedeflemektedir. Özellikle yetki belgesi rejimi, sözleşme içeriklerine yönelik müdahaleler, bedel ve depozito sınırlamaları ile dijital platformlara getirilen yükümlülükler birlikte değerlendirildiğinde, sektörün daha kurumsal, şeffaf ve denetlenebilir bir yapıya yönlendirildiği görülmektedir.

Yönetmelik'in yürürlüğe girmesiyle birlikte, sektörde faaliyet gösteren işletmelerin ve aracılık ile ilan hizmeti sunan platformların mevcut iş modellerini ve sözleşmesel yapılarını gözden geçirerek geçiş hükümlerinde öngörülen süreler içinde yeni düzenlemelere uyum sağlamaları önem arz etmektedir.

Av. Dr. iur. Onur Ergöner, **Yönetici Ortak**

Elif Aksöz Bayraktar, **Kıdemli Avukat**

Şule Karakuş, **Stajyer Avukat**